

SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za ljudska prava i slobode

Broj: 00-67/14-102/
Podgorica, 16. oktobar 2014. godine

ODBORU ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I ISELJENIKE

Na osnovu člana 210 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosim Izvještaj o učešću predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halila Dukovića na Sastanku predsjednika odbora za ljudska prava u okviru predsjedavanja Italije Savjetom Evropske unije, koji je održan 13. i 14. oktobra 2014. godine u Predstavničkom domu Republike Italije, u Rimu.

DOSTAVLJENO:

- doc.dr Miodragu Vukoviću, predsjedniku Odbora,
- Vesni Radulović, sekretaru Odbora,
- članovima Odbora za ljudska prava i slobode

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković

IZVJEŠTAJ

o učešću predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halila Dukovića na Sastanku predsjednika odbora za ljudska prava u okviru predsjedavanja Italije Savjetom Evropske unije, koji je održan 13. i 14. oktobra 2014. godine u Predstavničkom domu Republike Italije, u Rimu

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halil Duković, učestvovao je na dvodnevnom Sastanku predsjednika odbora za ljudska prava u okviru predsjedavanja Italije Savjetom Evropske unije, koji je održan 13. i 14. oktobra 2014. godine u Predstavničkom domu Republike Italije, u Rimu.

Na sastanku su učestvovali predstavnici iz 21 zemlje članice Evropske unije, predstavnici Evropskog parlamenta i institucija i organa Evropske unije, kao i predstavnici zemalja kandidata – Crne Gore, Srbije i Turske.

Održane su četiri sesije na sljedeće teme: Jačanje osnovnih prava u cilju borbe protiv isključenosti, Zaštita ličnih podataka i nova prava u digitalnom dobu, Ka istinskoj evropskoj zajedničkoj politici migracija i azila i Nova sredstva za borbu protiv diskriminacije.

Povodom pomenutih tematskih diskusija, u skorije vrijeme, političke i ekonomske debate u Evropi su preusmjerile pažnju na stvarnu efektivnost temeljnih prava koja su ojačana u Evropskim ugovorima i u Poglavlju o temeljnim pravima i čine dio ustavne tradicije zemalja članica. Ovo je pitanje koje je usko povezano sa modelom države bazirane na vladavini prava. Takođe je pitanje od posebne važnosti za građane u smislu njegovih direktnih posljedica na njihovu pravnu sferu, i, zbog toga, pitanje koje zahtjeva podroban nadzor na međuparlamentarnom nivou.

Sastanak su otvorili predsjednica Predstavničkog doma Republike Italije, Laura Boldrini i predsjednik Senata, Pietro Grasso.

Među glavnim govornicima prvog dana Sastanka bili su: Claude Moraes, predsjednik Odbora za građanske slobode, pravdu i unutrašnje poslove Evropskog parlamenta, Martine Reicherts, Evropski komesar za pravdu, osnovna prava i državljanstvo, Saskia Sassen, profesor na Kolumbija univerzitetu i Školi ekonomije u Londonu, Judith Sunderland, viši istraživač u Odsjeku za Evropu i Centalnu Aziju Human Rights Watch-a, Marko Ilešić, sudija Evropskog suda pravde i Giovanni Buttarelli, asistent Evropskog Supervizora za zaštitu podataka. Takođe, direktor Agencije EU za osnovna prava Morten Kjaerum je predstavio Godišnji izvještaj o osnovnim pravima.

Tokom prvog dana, učesnici su razmijenili mišljenje na dvije teme: Jačanje osnovnih prava u cilju borbe protiv isključenosti i Zaštita ličnih podataka i nova prava u digitalnom dobu.

Prvog dana Sastanka predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halil Duković je uzeo učešće u diskusiji na temu: „Jačanje osnovnih prava u cilju borbe protiv isključenosti“. Tema njegovog izlaganja je bila: “Izbjeglice i raseljena lica - inkluzija Roma u crnogorsko društvo”.

Drugog dana na Sastanku su govorili: Lyigi Manconi, predsjednik Posebnog odbora za zaštitu i promociju ljudskih prava Senata Republike Italije, Angelino Alfano, ministar unutrašnjih poslova, Robert K. Visser, izvršni direktor Evropske kancelarije za podršku azilu (EASO), François Crepeau, Specijalni izvjestilac UN-a za ljudska prava migranata, Elizabeth

Collett, direktorica Instituta za migracionu politiku- Evropa, Daša Šilović, direktorica Mreže za rodnu ravnopravnost Centralne i Istočne Evrope, Zeljko Jovanović, direktor Kancelarije za romske inicijative Fondacije za otvoreno društvo i Marco Perolini iz Sekretarijata Amnesty International-a.

Tokom drugog dana Sastanka predsjednika odbora za ljudska prava, diskusija je vođena na dvije teme, i to: „Ka istinskoj evropskoj zajedničkoj politici migracija i azila“ i „Nova sredstva za borbu protiv diskriminacije“.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halil Duković je govorio u okviru III sesije – “Ka zajedničkoj politici migracija i azila”, na temu “O azilu, graničnoj bezbjednosti i Romima kao najčešćoj populaciji izloženoj trgovini ljudima”.

*****

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halil Duković je, prvog dana Sastanka predsjednika odbora za ljudska prava, uzeo učesće u Sesiji I: “Primjena osnovnih ljudskih prava u cilju borbe protiv isključenosti” na temu “Izbjeglice i raseljena lica - inkluzija Roma u crnogorsko društvo”

Tokom svog izlaganja, predsjednik Odbora je upoznao prisutne da su upravo 7.oktobra 2014. godine Ministar rada i socijalnog staranja u Vladi Crne Gore, Predrag Bošković i predstavnik Banke za razvoj Savjeta Evrope, Stefan Selen potpisali sporazum o donaciji u vrijednosti od 9,9 miliona eura za izgradnju stambenih jedinica za 120 porodica u Podgorici i 68 starih osoba koje će biti smještene u Domu starih u Pljevljima. Regionalnim stambenim programom će se obezbijediti rješavanje stambenog pitanja raseljenih izgradnjom 907 stambenih jedinica, isporukom građevinskog materijala za 120 stambenih jedinica, izgradnjom 60 montažnih kuća i 68 smještajnih jedinica u Domu starih u Pljevljima.

Ovo je poslednjih dana epilog velikog rada i zalaganja za trajno rešavanje položaja izbjeglih i raseljenih lica koji je uložila Vlada Crne Gore s ciljem da se ova priča realizuje do kraja 2016. godine. Čvrsto je opredijeljena da pruži pomoć i podršku izbjeglim i raseljenim licima, u skladu sa najvišim principima međunarodne zaštite, što potvrđuje i kontinuitet pozitivnih ocjena u godišnjim izvještajima Evropske komisije o napretku, što je slučaj i sa ovim od oktobra 2014. godine.

Dr Halil Duković je objasnio učesnicima sastanka da je Strategijom za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica sa posebnim osvrtom na oblast Konik 2011.- 2015. godina, rješavanje pravnog statusa definisano kao najvažnije, jer je to osnov za rješavanje svih drugih prava raseljenih i interno raseljenih lica, pa da je u Skupštini Crne Gore četiri puta produžavan rok za podnošenje zahtjeva za odobravanje stalnog nastanjenja i privremenog boravka raseljenim i interno raseljenim licima, što dovoljno govori o spremnosti crnogorskih vlasti da izađu u suret ovim licima. Sada je rok produžen do 31. decembra 2014. godine.

Akcionim planom trajnog rješavanja pitanja interno raseljenih lica koja borave u Kampu Konik I i II koji je Vlada Crne Gore donijela 17. februara 2011. godine, utvrđena su dva načina trajnog rješavanja statusa raseljenih i interno raseljenih lica, i to: integracija kroz pristup statusu stranca sa stalnim nastanjenjem i korišćenje prava na dobrovoljni povratak.

O aktivnostima Crne Gore na rješavanju položaja izbjeglica i raseljenih lica i njihovog uključivanja u crnogorsko društvo najbolje svjedoči i ocjena šefice Kancelarije UNHCR-a u Crnoj Gori, Indumathi Mohandas, septembra 2014. godine, koja je po završetku njene misije u Crnoj Gori, ocijenila da se Crna Gora može smatrati primjerom u regionu kada je riječ o nacionalnom angažovanju i posvećenosti pitanjima rješavanja statusa izbjeglica i raseljenih lica, kao i njihove integracije u crnogorsko društvo. Istakla je da je stanje u ovoj oblasti značajno poboljšano na zakonodavnom, dokumentacionom, projektnom i infrastrukturnom planu. Vlada Crne Gore, u saradnji sa drugim državama regiona, nastoji da nađe održiva rješenja za izbjeglice koje su dobrovoljno pristale da se vrate u države porijekla.

Takodje, Vlada Crne Gore je Uredbom o načinu ostvarivanja prava raseljenih lica iz bivših jugoslovenskih republika i interno raseljenih lica sa Kosova koja borave u Crnoj Gori, čija je primjena do 30. juna 2015. godine, utvrdila da raseljena lica iz bivših jugoslovenskih republika i interno raseljena lica sa Kosova, koja borave u Crnoj Gori, do sticanja statusa stranca sa stalnim nastanjenjem u skladu sa Zakonom o strancima, ostvaruju pravo kao crnogorski državljani, između ostalog, i pravo na rad i zapošljavanje i ostvarivanje prava iz osiguranja od nezaposlenosti u skladu sa propisima iz oblasti rada i zapošljavanja, osim ako je posebnim zakonom kao uslov predviđeno crnogorsko državljanstvo. Uz to, donešen je Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti, Zakon o socijalnom stanovanju i Zakon o legalizaciji neformalnih objekata. Takodje, raseljena lica imaju pravo na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, socijalna davanja i druga, kao i crnogorski građani, sem prava glasa. Intezivno se radi na rješavanju stambenih pitanje za 6.063 osobe, odnosno 1.177 domaćinstava, koje spadaju u najranjivije kategorije, čime se želi trajno zatvoriti kolektivni centri i kampovi-Kamp Konik I i II.

Predstavnik Banke za razvoj Savjeta Evrope, Stefan Selen se 7. oktobra 2014. godine zahvalio se crnogorskim kolegama na aktivnostima koje su preduzeli u cilju rješavanja stambenog pitanja raseljenih, naročito predstavnicima opština u kojima će se realizovati dva projekta. Istakao je da je ovo težak posao, ali motivisanost crnogorskih institucija, koje realizuju Regionalni stambeni program omogućiće da se poboljšaju uslovi života raseljenih.

Šef Delegacije Evropske Komisije u Crnoj Gori Mitja Drobnič takodje je pohvalio napredak Crne Gore u rješavanju pitanja raseljenih osoba.

Aktivnosti Vlade Crne Gore usmjerene su i na intenziviranje bilateralne saradnje sa zemljama porijekla, posebno sa Vladom Republike Kosovo. Takođe, postoji direktna komunikacija sa raseljenim i interno raseljenim licima na terenu, kroz informativne kampanje i organizovane odlaske u zemlje porijekla, u cilju pribavljanja ličnih dokumenata neophodnih za regulisanje statusa.

Rezultat toga je povratak 13 porodica sa 67 članova, tokom septembra mjeseca o. g. u opštinu Klina Republike Kosovo. Za realizaciju ove aktivnosti Vlade Crne Gore i Republike Kosovo su imale podršku institucija EU i UNHCR-a. Sa realizacijom dobrovoljnog povratka nastaviće se i u narednom periodu čime će se ispuniti želje raseljenih da se vrate u zemlju porijekla, jer su se za dobrovoljni povratak trenutno prijavile 103 porodice.

Iako je u narednom periodu prioritet u rešavanju stambenih problema raseljenih i interno raseljenih lica i trajno rešavanje pitanja Kampa Konik I i II, Crna Gora će nastaviti da sprovodi aktivnosti na poboljšanju socijalno-ekonomskog položaja izbjeglih i raseljenih, s posebnim akcentom na obrazovanje djece interno raseljenih osoba iz romsko - egipćanske populacije. Istaknuto je da preko 90 odsto djece iz Kampa Konik ide u školu i da im je obezbijedena zdravstvena zaštita kao i crnogorskim državljanima.

Prema informacijama Crvenog krsta Crne Gore, u obrazovnom sistemu na području Podgorice trenutno se nalazi 463 RAE učenika, a 146 pohađa aktivnosti Crvenog krsta predviđene za djecu predškolskog uzrasta.

Prema statističkim podacima: do 25. septembra 2014. godine na evidenciji Uprave za zbrinjavanje izbjeglica nalazi se 5.752 interno raseljenih lica sa Kosova.

Broj porodica koji se vratio na Kosovo u 2014. godini je 14, sa 69 lica. U opštinu Klina vraćeno je 12 porodica (57 lica), jedna porodica sa deset članova se vratila u opštinu Peć i jedna porodica sa dva člana se vratila u opštinu Peć.

Na kraju izlaganja, predsjednik Odbora za ljudska prava istakao je i zašto Crna Gora može biti ponosna na postignute rezultate u ovoj oblasti – podsjetio je na situaciju da se u poslednjih dvadeset godina Crna Gora suočila sa prilivom izbjeglih i raseljenih lica sa prostora bivše Jugoslavije, što je posledica ratova na području bivše Jugoslavije.

U periodu 1998. i 1999. godine Crna Gora je na svojoj teritoriji pružila utočište za 140 hiljada izbjeglih i raseljenih, prije svega sa Kosova, što je u tom trenutku predstavljalo četvrtinu njenog stanovništva.

Naglasio je da je poznato je da je problem integrisanja Roma problem koji postoji u velikom broju država. Da bi se trajno riješilo ovo pitanje mora postojati politička volja, dobra saradnja svih institucija, aktivno učešće međunarodnog faktora kao i želja same Romske populacije da se ostvari njihova puna inkluzija.

Dr Halil Duković je upoznao prisutne da je Odbor za ljudska prava i slobode ovoj problematici posvetio značajne aktivnosti:

- još od februara 2011. godine kada je održan sastanak članova Odbora sa Delegacijom Evropske komisije za borbu protiv rasizma i netolerancije Savjeta Evrope (ECRI) u vezi četvrte runde monitoringa po zemljama članicama Savjeta Evrope kojim se ispituje stanje u vezi sa rasizmom i netolerancijom, a u okviru čega je obavljena i prva posjeta Crnoj Gori.

Nakon prve posjete ECRI je uputio konkretne preporuke Crnoj Gori, a jedna od Preporuka je glasila: “ECRI snažno preporučuje da crnogorske vlasti, nakon pune i otvorene konsultacije sa ljudima na koje se to odnosi, pronađu standardni smještaj na raznim mjestima u gradu ili zemlji za stanovnike Konika, pripadnike RAE populacije i da zatvore taj Kamp.”

- junu 2011. godine članovi Odbora za ljudska prava i slobode su posjetili Kamp Konik I i II, na periferiji Podgorice, i upoznali se sa uslovima u kojima žive raseljena i interno-raseljena lica na ovom području. U Kampu Konik I je 38 baraka, 214 porodica, 1156 lica, a u Kampu Konik II 56 baraka, 67 porodica, 316 lica.

- Odbor za ljudska prava i slobode je u julu 2011. godine razmotrio Informaciju o aktivnostima Vlade Crne Gore u vezi sa trajnim rješavanjem statusa raseljenih i interno raseljenih lica koja borave u Kampu Konik I i II.

- u martu 2012. godine razmotrio Izvještaj Evropske komisije za borbu protiv rasizma i netrpeljivosti Savjeta Evrope (ECRI) o Crnoj Gori, sačinjen u okviru četvrtog ciklusa monitoringa, koji je usvojen u decembru 2011, a objavljen 21. februara 2012. godine.

ECRI je uputio Crnoj Gori dvije konkretne preporuke za koje zahtijevaju prioritarnu implementaciju, a koje će biti predmet provjere između dva redovna monitoringa (prelazne provjere) i to:

1. ECRI preporučuje da vlasti ojačaju inicijalnu i kontinuiranu obuku policije, državnih tužilaca, advokata i sudija o pitanjima vezanim za ravnopravan tretman i nediskriminaciju, krivične odredbe koje su na snazi, a odnose se na rasizam i rasnu diskriminaciju i na to kako se prepoznaje rasistička motivacija krivičnog djela.

2. ECRI snažno preporučuje da crnogorske vlasti, nakon pune i otvorene konsultacije sa ljudima na koje se to odnosi, pronađu standardni smještaj na raznim mjestima u gradu ili zemlji za stanovnike Konika, pripadnike RAE populacije i da zatvore taj Kamp.

-u junu 2012. godine Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore održao je Kontrolno saslušanje Koordinatora Koordinacionog odbora za praćenje realizacije Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica, sa posebnim osvrtom na Kamp Konik I i II, Ministra rada i socijalnog staranja i Ministra unutrašnjih poslova na temu: „Realizacija Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica, sa posebnim osvrtom na Kamp Konik I i II”.

Tom prilikom, članovi Odbora su upoznati da je Crna Gora preduzela brojne aktivnosti u cilju rješavanja statusa raseljenih i interno raseljenih lica, ali je ocijenjeno da u narednom periodu treba nastaviti sa realizacijom aktivnosti utvrđenih Strategijom za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica i Akcionim planom za njeno sprovođenje, kako bi se pitanje raseljenih i interno raseljenih lica riješilo u potpunosti.

Izvještaj sa Kontrolnog saslušanja sa predlogom zaključaka upućen je Skupštini Crne Gore.

- u maju 2013. godine Odbor za ljudska prava i slobode je održao Kontrolno saslušanje Nacionalnog koordinatora ECRI-ja za Crnu Goru, pomoćnice ministra za ljudska i manjinska prava.

Tom prilikom članovi Odbora su upoznati da ECRI kontinuirano prati stanje u zemljama članicama Savjeta Evrope i da je nakon požara u Kampu Konik, u julu 2012. godine, uputio zahtjev Crnoj Gori da dostavi informacije o tome šta je preduzeto u cilju rješavanja ovog problema, o čemu su blagovremeno obaviješteni, nakon čega su upućene pohvale Crnoj Gori.

U vezi sa Preporukom ECRI-ja kojom: „ECRI snažno preporučuje da crnogorske vlasti, nakon pune i otvorene konsultacije sa ljudima na koje se to odnosi, pronađu standardni smještaj na raznim mjestima u gradu ili zemlji za stanovnike Konika pripadnike RAE populacije i da zatvore taj Kamp“, nacionalni koordinator ECRI-ja za Crnu Goru je saopštila da je u julu 2011. godine usvojena Strategija za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica u Crnoj Gori, a shodno Akcionom planu predviđeno je stambeno zbrinjavanje ovih lica kroz Regionalni stambeni program i IPA 2011. Kroz Nacionalni stambeni program za Crnu Goru, predviđeno je obezbjeđenje sredstava za rješavanje stambenog pitanja za 6.063 lica (1.177 domaćinstava) koja spadaju u najranjivije kategorije, a smješteni su u neformalnim kolektivnim centrima. Ovim Programom predviđena je gradnja 97 stambenih jedinica, isporuka građevinskog materijala za 120 stambenih jedinica, gradnja 60 montažnih kuća i 90 smještajnih jedinica u Domu starih u Pljevljima. Ukupna vrijednost projekta je 27.696 miliona eura, a kontribucija države je 15%. Nacionalni stambeni projekat sprovodiće se u 13 crnogorskih opština i značajno će doprinijeti zatvaranju Kampa Konik i ostalih kolektivnih centara za smještaj raseljenih i interno raseljenih lica.

- 25. septembra 2013.godine održao je Kontrolno saslušanje ministra rada i socijalnog staranja, koordinatora Koordinacionog odbora za praćenje realizacije Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica, sa posebnim osvrtom na Kamp Konik I i II, mr Predraga Boškovića na temu: „Realizacija Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica, sa posebnim osvrtom na Kamp Konik I i II“.

*****

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halil Duković je, drugog dana Sastanka predsjednika odbora za ljudska prava, u okviru Sesije III: “Ka zajedničkoj politici migracija i azila”, imao izlaganje na temu: “O azilu, graničnoj bezbjednosti i Romima kao najčešćoj populaciji izloženoj trgovini ljudima”

On je rekao da je Crna Gora stekla veliko iskustvo u periodu primjene Zakona o azilu, koji je usvojen u januaru 2007. godine. Upoznao je prisutne da zbrinjavanje lica iz sistema azila u Crnoj Gori vrši Uprava za zbrinjavanje izbjeglica, kao organ u sastavu Ministarstva rada i socijalnog staranja. Zbrinjavanje obuhvata pomoć u ostvarivanju prava na: smještaj i odgovarajući standard života, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, socijalnu zaštitu, rad, pravnu pomoć, slobodu vjeroispovjesti, pristup humanitarnim i nevladinim organizacijama, humanitarnu pomoć, spajanje porodice, uključivanje u društvo i drugih prava propisanih zakonom.

U periodu primjene Zakona o azilu (januar 2007. godine), zbrinjavan je sljedeći broj lica: od 2007. godine do 2010. godine – 28 lica; 2011. godine – 240 lica; 2012. godine – 1464 lica; 2013. godine - 3472 lica. U periodu od 01.01.2014. god. do 30.09.2014. godine – 923 lica. Na dan 30.09.2014. godine na zbrinjavanju se nalazi 32 lica.

Do 20.02.2014. godine, smještaj lica iz sistema azila je obezbjeđivan u zakupljenim objektima na području Podgorice, kao alternativnom obliku smještaja.

U 2013. i do 20.02.2014. godine, svim licima koja traže azil obezbjeđivan je smještaj i jedan topli obrok, kao i sredstva za ličnu i zajedničku higijenu. Pripadnicima ranjivih grupa (maloljetna lica, trudnice, dojilje i dr.), obezbjeđivana su tri obroka, a maloljetnim licima i voćna užina. Bebama se obezbjeđivala ishrana i higijenska sredstva, odgovarajuća za taj uzrast.

Cijena smještaja, toplog obroka i higijene za jedno lice po danu, u alternativnim smještajima, počev od 01.06.2013. godine iznosila je 7,50 Eura.

Zdravstvena zaštita licima sistema azila obezbjeđivana je u JZU u Podgorici.

Centar za smještaj lica koja traže azil kapaciteta za 65 korisnika je izgrađen u Spužu – opština Danilovgrad. Projekat izgradnje Centra, shodno zaključku Vlade realizovali su Direkcija javnih radova i Uprava za zbrinjavanje izbjeglica u saradnji sa Delegacijom Evropske Unije u Crnoj Gori i UNHCR – om., otvoren je 03. 02. 2014. godine (ministar rada i socijalnog staranja, gospodin Predrag Bošković sa šefom Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori, gospodinom Mitjom Drobničem, uz prisustvo predstavnika: Agencija Ujedinjenih Nacija, koje imaju svoje kancelarije u Podgorici, državnih organa i javnih ustanova, lokalne samouprave Danilovgrad, NVO sektora i dr.), u Spužu – opština Danilovgrad.

Takodje, na ovu temu Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore bavio se na brojnim sjednicama a na 15. sjednici, septembra 2013. godine, u saradnji sa Kancelarijom za borbu protiv trafikinga, razmatranjem Informacije o realizaciji Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2012-2018 sa Akcionim planom za 2012-2013., u fokusu Preporuka GRETA-e (SE)-mart 2013. g u vezi sa implementacijim Konvencije SE za borbu protiv trgovine ljudima.

Predsjednik Odbora je ocijenio da je smanjenje ilegalnih migracija zajednička obaveza svih država. Naime, ilegalna migracija uključuje trgovinu ljudima i šverc drogom (iz Albanije, Turske, Avganistana).

Crna Gora je donijela Zakone:

-o azilu,

-o strancima, kojim se obezbjeđuju ljudska prava izbjeglicama (interno raseljenim i raseljenim licima) u pogledu pristupa zapošljavanju, zdravstvenom osiguranju, obrazovanju i stambenom smještaju.

-o državljanstvu-Dopunama Zakona postignuto je značajno unapređenje Zakona, jer je omogućeno pod olakšanim uslovima dobijanje državljanstvo za izbjeglice.

S druge strane, integracija migranata je veoma važna u dostizanju socijalne i političke stabilnosti, u maksimiziranju doprinosa koje oni mogu dati društvenim zajednicama, kao i u smanjenju slučajeva rasizma i ksenofobije.

Govoreći o najčešćoj populaciji izloženoj trgovini ljudima- RAE populaciji, istakao je posebnu ranjivost RAE populacije u odnosu na trgovinu ljudima kao i da je uslovljena kompleksnim spajem različitih rizičnih faktora čime se njihov celokupan razvoj i egzistencija usložnjavaju ostavljajući veliki broj problema u pozadini njihove svakodnevnice. U kombinaciji sa često neriješenim pravnim statusom, životom u uslovima ekstremnog siromaštva i veoma lošeg standarda, posebno u zdravstveno-higijenskom smislu, neposjedovanjem ličnih dokumenta, zdravstvenog i socijalnog osiguranja, izuzetno lošem obrazovanjen, često nepoznavanjem službenog jezika - dodatno usložnjava mogućnosti djelovanja u jačanju njihove otpornosti u odnosu na trgovinu ljudima.

Stoga, uspješna borba protiv trgovine ljudima podrazumijeva multiagencijski pristup i izraženu međunarodnu saradnju kako u okviru prevencije, zaštite žrtava, tako i u dijelu krivičnog gonjenja učinilaca ovog krivičnog djela.

Upoznao je učesnike skupa da Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima Vlade Crne Gore kao krovna institucija u sistemu državne uprave koordinira aktivnostima svih institucija i organizacija na planu borbe protiv trgovine ljudima, koje prate dinamiku i rokove utvrđene važećim streteškim dokumentima, takodje, tripartitna Komisija, sastavljena od predstavnika Vrhovnog državnog tužilaštva, Vrhovnog suda, Uprave policije i Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima je izradila jedinstveni obrazac za praćenje statističkih pokazatelja u oblasti trgovine ljudima i izvještavanje. Na osnovu ovog obrazca moguće je pratiti tok krivičnog postupka koji se vodi protiv izvršilaca ovog krivičnog djela.

Podsjetio je da, iako je od strane relevantnih međunarodnih subjekata Crna Gora prepoznata primarno kao tranzitna zemlja, povremeno kao zemlja porijekla i krajnje destinacije, u Crnoj Gori ne postoji izražen problem trgovine ljudima, ona se javlja na nivou pojedinačnih slučajeva, ali i svaki pojedinačni slučaj predstavlja problem. Kao dobar odgovor na ovu negativnu pojavu savremenog društva kojoj pogoduje aktuelna globalna situacija, ekonomska kriza i intenzivirana demografska kretanja stanovništva, treba istaći važnost usvajanja novog strateškog dokumenta, kojim su definisani ciljevi, načela i pravci u borbi protiv trgovine ljudima i određene mjere za unaprijedjenje efikasnosti uspostavljenog sistema za borbu protiv trgovine ljudima u javnom, privatnom i civilnom sektoru.

Tokom dvodnevog sastanka, predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, dr Halil Duković je imao više nezvaničnih susreta sa predstavnicima institucija i organa Evropske unije, kao i kolegama iz regiona.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković